KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 18 september 1996 door de Minister van Sociale Zaken verzocht haar van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van het tarief van de erelonen en kosten voor de deskundigen aangewezen door de arbeidsgerechten inzake de geschillen betreffende de regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen", heeft op 6 maart 1997 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Affaires sociales, le 18 septembre 1996, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "fixant le tarif des honoraires et frais dus aux experts désignés par les juridictions du travail dans les litiges relatifs au régime d'assurance obligatoire soins de santé et indemnités", a donné le 6 mars 1997 l'avis suivant :

RECHTSGROND EN STREKKING VAN HET ONTWERP.

Het ontwerp geeft uitvoering aan artikel 167, vierde lid, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994. Die bepaling geeft aan de Koning de bevoegdheid om het tarief vast te stellen van de voorschotten, de erelonen en de kosten van de medisch expert, in de zaken waarin deze wordt aangewezen. Met die bepaling heeft de wetgever een van artikel 982, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek afwijkende regeling mogelijk willen maken. Die laatste bepaling stelt dat "behoudens een andersluidende wetsbepaling, de staat (van ereloon en kosten) wordt opgemaakt met inachtneming van de hoedanigheid van de deskundigen, de moeilijkheid en de duur van de verrichte werkzaamheden en de waarde van het geschil".

ONDERZOEK VAN DE TEKST.

Aanhef.

1. Het verdient de voorkeur de eerste aanhefverwijzing als volgt te redigeren :

"Gelet op artikel 982 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 26 juni 1992;".

2. De verwijzing naar het akkoord van de Minister van Begroting dient te worden weggelaten, aangezien op het voorliggend ontwerp het koninklijk besluit van 16 november 1994 betreffende de administratieve en begrotingscontrole niet van toepassing is.

Artikel 2.

Artikel 2 van het ontwerp bepaalt dat "geen enkele vergoeding is verschuldigd aan de deskundige die, ongeacht de reden, vaststelt dat hij de opdracht die hem is toevertrouwd, niet kan aanvaarden of die van zijn opdracht moet afzien".

Artikel 167, vierde lid, van de voornoemde gecoördineerde wet, dat de rechtsgrond vormt voor het ontwerp, verleent de Koning enkel de bevoegdheid om het tarief van toepassing op de prestaties van de deskundigen vast te stellen. Dit vormt de enige uitzondering op de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek welke betrekking hebben op het deskundigenonderzoek, waarop overigens wordt gealludeerd in artikel 982, tweede lid, van dat Wetboek. Alle andere bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek inzake deskundigenonderzoek, te weten de artikelen 962 tot 991, blijven onverkort van toepassing. Noch uit artikel 167, vierde lid, van de gecoördineerde wet, noch uit artikel 982, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek put de Koning de bevoegdheid om bepaalde aspecten van het deskundigenonderzoek te regelen, zelfs als het Gerechtelijk Wetboek deze niet uitdrukkelijk regelt.

In welke gevallen de deskundige recht heeft op zijn ereloon, moet worden afgeleid uit de vigerende bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek. Zo bepaalt onder meer artikel 976 dat indien de rechter deskundigen van hun opdracht ontslaat en nieuwe deskundigen benoemt, hij tegelijkertijd het bedrag van de kosten en erelonen bepaalt dat aan de (vervangen) deskundigen verschuldigd is. Ook bij omstandigheden waarover de wet het stilzwijgen bewaart, zal de rechter moeten oordelen. Het komt echter de Koning niet toe de beoordelingsbevoegdheid van de rechter op dat stuk te beperken.

Artikel 2 moet dan ook uit het ontwerp worden weggelaten.

Artikel 3.

Luidens artikel 167, vierde lid, van de voornoemde gecoördineerde wet, wordt de nota waarin de voorschotten, de kosten en de erelonen zijn vervat, opgesteld overeenkomstig de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek. Strikt genomen komt het de Koning dus niet toe aanvullende bepalingen uit te vaardigen met betrekking tot data van de verstrekkingen, nomenclatuurnummers en bijvoeging van staten van erelonen en kosten van specialisten.

Nochtans lijkt dit in het voorliggende geval te kunnen worden gebillijkt, omdat het tarief van de medische onderzoeken bedoeld in artikel 1, 3°, a), wordt vastgesteld overeenkomstig de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen.

FONDEMENT LEGAL ET PORTEE DU PROJET.

Le projet met en oeuvre l'article 167, alinéa 4, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994. Cette disposition habilite le Roi à fixer le tarif des provisions, honoraires et frais de l'expert médical dans les affaires pour lesquelles celui-ci est désigné. Par cette disposition, le législateur a entendu autoriser un régime s'écartant de l'article 982, alinéa 2, du Code judiciaire. Cette dernière disposition prévoit que "Sauf si la loi en dispose autrement, l'état (d'honoraires et de frais) est fixé en tenant compte de la qualité des experts, de la difficulté et de la longueur des travaux qu'ils ont accomplis et de la valeur du litige".

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

1. Il serait préférable de rédiger le premier alinéa du préambule comme suit :

"Vu l'article 982 du Code judiciaire, modifié par la loi du 26 juin 1992;".

2. Il y aurait lieu d'omettre la mention de l'accord du Ministre du Budget, dès lors que l'arrêté royal du 16 novembre 1994 relatif au contrôle administratif et budgétaire n'est pas applicable au présent projet.

Article 2

L’article 2 du projet dispose qu’ "aucune indemnité n’est due à l’expert qui constate, quel qu’en soit le motif, qu’il ne peut accepter la mission qui lui a été confiée ou qui est tenu de se désister".

L’article 167, alinéa 4, de la loi coordonnée précitée, qui constitue le fondement légal du projet, n’accorde au Roi que le pouvoir de fixer le tarif applicable aux prestations des experts. Il s’agit là de la seule exception aux dispositions du Code judiciaire qui sont relatives à l’expertise, à laquelle il est d’ailleurs fait allusion à l’article 982, alinéa 2, de ce code. Toutes les autres dispositions du Code judiciaire en matière d’expertise, à savoir, les articles 962 à 991, restent applicables sans restriction aucune. Le Roi ne tient ni de l’article 167, alinéa 4, de la loi coordonnée, ni de l’article 982, alinéa 2, du Code judiciaire, le pouvoir de régler des aspects déterminés de l’expertise, même si le Code judiciaire ne les règle pas expressément.

C’est des dispositions en vigueur du Code judiciaire qu’il faut inférer dans quels cas l’expert a droit à ses honoraires. L’article 976, entre autres, dispose ainsi que, si le juge décharge des experts de leur mission et désigne de nouveaux experts, il fixe en même temps le montant des frais et honoraires dus aux experts (remplacés). Même dans des circonstances sur lesquelles la loi est muette, il appartiendra au juge d’apprécier. Il n’incombe toutefois pas au Roi de limiter le pouvoir d’appréciation du juge sur ce point.

Il y aurait lieu, dès lors, d'omettre l'article 2 du projet.

Article 3

Selon l'article 167, alinéa 4, de la loi coordonnée précitée, le relevé comprenant les provisions, les honoraires et les frais est établi conformément aux dispositions du Code judiciaire. Strictement parlant, il ne revient donc pas au Roi d'édicter des dispositions complémentaires relatives aux dates des prestations, aux numéros de la nomenclature et à l'adjonction d'états d'honoraires et de frais de spécialistes.

Dans le cas présent, cela paraît néanmoins pouvoir se justifier, dès lors que le tarif des examens médicaux, visé à l'article 1er, 3°, a), est fixé conformément à la nomenclature des soins de santé.

De kamer was samengesteld uit

de Heren : J. DE BRABANDERE,
Messieurs :

M. VAN DAMME,
D. ALBRECHT,

G. SCHRANS,
E. WYMEERSCH,

Mevrouw : A. BECKERS,
Madame :

La chambre était composée de

kamervoorzitter,
président de chambre,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

assessoren van de afdeling wetgeving,
assesseurs de la section de législation,

griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. DE BRABANDERE.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de H. P. SOURBRON, adjunct-referendaris.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. J. DE BRABANDERE.

Le rapport a été présenté par M. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée par M. P. SOURBRON, référendaire adjoint.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

A. BECKERS.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

J. DE BRABANDERE.